

DE KWESTIE

Nederlandse militairen in 1949 op Oost-Java. De commissie Bussemaker pleit voor meer aandacht in de klas voor Nederlands-Indië. Korenblik: „Prima, maar zorg dan wel dat het vak geschiedenis een prominere rol krijgt in het curriculum.”

FOTO
MINISTERIE VAN DEFENSIE

OPINIE Gijs Korenblik, docent geschiedenis

Wil je meer geschiedenis, neem het vak dan serieus

In principe is het een prima uitgangspunt om meer aandacht te besteden aan al deze onderwerpen en dan voornamelijk Nederlands-Indië. Belangrijke zaken die zeer zeker aandacht verdienen in mijn geschiedenisles, maar de rest van ons verleden dan?

In al die jaren dat ik namelijk geschiedenis geef, moet ik natuurlijk veel meer onderwerpen behandelen. Onderwerpen zoals de prehistorie, de ontdekkingsreizen, de Eerste Wereldoorlog, enzovoort. En ik heb hier maar een keer per jaar beperkt de tijd voor. Het vak geschiedenis wordt bijvoorbeeld maar twee uur per week onderwezen in de onderbouw en in de bovenbouw is de tijd ook beperkt.

Moordend tempo

Voor al in de bovenbouw havo/vwo is het tempo om de leerlingen klaar te stomen voor het examen moordend. Deze leerlingen moeten talloze historische contexten kennen en daarbij nog een groot deel van de geschiedenis van Europa eigen weten te maken.

Bovendien moeten deze leerlingen over historische vaardigheden zoals bronnenkritiek, contextualiseren, historische vragen stellen en andere verworvenheden beschikken. Hiervoor heb ik elke minuut van de les wel nodig, want

De slavernij, de Holocaust, migratiegeschiedenis, historisch besef en nu ook Nederlands-Indië moet meer aandacht krijgen in het klaslokaal. „Nog meer verzoeken, beste politici of betrokken burgers?“, vraagt geschiedenisdocent Gijs Korenblik. „Geef ons dan ook de ruimte.”

dit verwacht de syllabus van mij (en de leerlingen). Er moeten dus keuzes gemaakt worden.

Verder is de situatie rond geschiedenis in het vmbo dramatisch. Het vak is gelukkig verplicht in de onderbouw, maar in de bovenbouw is het een keuzevak, met als gevolg dat er vanuit het management bepaalde keuzes worden gemaakt. Geschiedenis komt daardoor ontzettend in de verdrukking, want vanwege technocratische overwegingen worden het aantal lessen steeds minder. Er zijn zelfs gevallen dat het vak geschiedenis niet eens meer wordt aangeboden, want ja, wat moet een vmbo'er met geschiedenis op het mbo?

Historische relatie

Het beeld dat alleen de Japanse bezetting in Nederlands-Indië wordt behandeld, herken ik niet. Wij geschiedenisdocenten van Nederland onderwijzen wel degelijk over de VOC, het

Cultuurstelsel, prins Diponegoro, Soekarno, de Molukse diaspora en tal van andere onderwerpen waarmee Nederland en Indonesië een historische relatie hebben. Daarbij zijn bijvoorbeeld Feniks' vmbo-methode *De koloniale relatie Indonesië-Nederland* hele-

Geschiedenisdocenten moeten meer onderwerpen in minder tijd behandelen, stelt Korenblik.

FOTO ANP/HH

maal gewijd aan het koloniale verleden in Indonesië.

Methodemakers moeten al veel laveren tussen de wensen van de politici, bevolking en de eisen van de syllabus. Er zijn al heel grote stappen gemaakt. Zo rapporteerde het Adviescollege Dialooggroep Slavernijverleden (2021) dat er al 4% over slavernij gaat en wel 9% over het kolonialisme.

Ook de vereniging van docenten in geschiedenis en staatsinrichting in Nederland (de VGN) staat omtrent Nederlands-Indië niet stil, want het meest recente vakblad (*Kleio*, 1 februari) is toevallig gewijd aan dit historische onderwerp.

Ruimte

Toch ondersteun ik wel deels de recente oproep van de commissie Bussemaker om meer aandacht te besteden aan de geschiedenis van Nederlands-Indië, maar geef ons als docenten geschiedenis dan ook de ruimte. Willen jullie wat veranderen in het geschiedenisonderwijs, zorg dan dat het vak een prominere rol krijgt in het curriculum. Verplicht geschiedenis op het vmbo of maak er een kernvak van. Hoe meer uren wij als docenten hebben, hoe meer aandacht wij het onbesproken verleden kunnen geven.

Gijs Korenblik is docent geschiedenis

door
Saskia
Belleman

IN HET VIZIER

Micky Mouse

Lijk ik op de tekening die boven deze column staat? Mijn familie en vrienden zouden zeggen van wel. Iets geflatteerd misschien.

Word ik op straat herkend op basis van deze tekening? Op die vraag luidt het antwoord heel anders. Want als ik loop, lach, praat, boos ben, moe, niet uitgeslagen of in de wind en regen loop, dan zie ik er heel anders uit.

Waarom schrijf ik dit? Naar aanleiding van de jongste ophef die vorige week ontstond over een beslissing van de rechtbank in Groningen. Rechtsbanktekenaar Heleen van den Broek werd verplaatst naar een plek in de zittingszaal waar ze de man die ervan wordt verdacht zijn vriendin met een bijl te hebben doodgeslagen, niet in het gezicht kon zien. De rechtbank vreesde een te realistische tekening.

Filmen en fotograferen van verdachten in de rechtbank is niet toegestaan. Daarom worden er al sinds mensenheugenis tekeningen gemaakt. En daar wordt al sinds mensenheugenis af en toe bezwaar tegen gemaakt. Door een verdachte of een advocaat, of door een rechtbank.

Voor al omdat tekeningen – met name van onze eigen Petra Urban – soms zo fraai zijn, 'dat je net zo goed een foto kunt gebruiken', zeggen sommigen. Daar zit de crux: het zijn namelijk geen foto's. Alleen mensen die een verdachte kennen, kunnen bepalen of het lijkt. Die mensen weten doorgaans allang dat hun familielid of vriend verdachte is in een strafzaak.

Rechtbanktekeningen zijn geen foto's

De kans dat iemand op straat door een willekeurige voorbijganger wordt herkend op basis van de tekening, is nihil.

Tekeningen zijn interpretaties van de tekenaar, bevroren beelden van een situatie in de zittingszaal. En nee, tekenaars zullen een verdachte geen krullen geven als die lang blond haar heeft.

Als je zoiets van een tekenaar verlangt, is dat hetzelfde als de rechtbankverslaggever vragen om een sprookje te schrijven in plaats van een verslag van de zitting. Want ook in het geschreven woord zitten veel herkenbare elementen. Tekenaar Heleen van den Broek gaf daarom uit protest de verdachte in Groningen het hoofd van Mickey Mouse.

De rechtspraak probeerde zelf vanaf 2008 een einde te maken aan de willekeur waarmee tekenaars in rechtbanken te maken kregen. In de Persrichtlijn werd opgenomen 'dat er tijdens zittingen getekend kan worden'.

Enkele jaren geleden protesteerde een advocaat toch tegen het tekenen van zijn cliënt. De man had zijn werkgever niet verteld dat hij terecht moest staan voor zijn rol bij voetbalrellen. Hij zou zijn baan kunnen kwijtraken.

Dat kon, zei de rechtbank Rotterdam. Maar dan toch vooral door zijn eigen handelen, en niet door de tekening.

En ook zei de rechtbank dat er in de persrichtlijn staat dat er getekend kan worden. „Er staat niet in dat er alleen slecht getekend kan worden.”